

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تکنیک‌های برنامه‌ریزی گردشگری

تألیف

دکتر کرامت‌اله زیاری

استاد تمام دانشگاه تهران

کبری سرخ کمال

کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

مهندس رضا زیاری

کارشناس ارشد مهندسی معماری

www.ketab.ir

شماره مسلسل ۸۲۱۷

شماره انتشار ۳۵۵۳

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : تکنیک‌های برنامه‌ریزی گردشگری / تألیف کرامت‌اله زیاری، کبری سرخ‌کمال، رضا زیاری.
مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری : د. ۳۴۸ ص: مصور، جدول، نمودار.
فرمیت : انتشارات دانشگاه تهران: شماره انتشار ۳۵۵۳.
شابک : 978-964-03-6711-7
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.
بندداشت : کتابنامه: ص. ۳۹۷.
یادداشت : گردشگری ایران - برنامه‌ریزی.
موضوع : گردشگری - - برنامه‌ریزی.
موضوع : سرخ‌کمال، کبری.
شناسه افزوده : زیاری، رضا.
دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره : ۳۹۳ ز ۹ الف ۱۵۵ / G
رده‌بندی دیویی : ۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۵۵۶۲۹

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN 978-964-03-6711-7

9 789640 367117

عنوان: تکنیک‌های برنامه‌ریزی گردشگری
تألیف: دکتر کرامت‌اله زیاری، کبری سرخ‌کمال - رضا زیاری
ویراستار: فرشاد رضوان
نوبت چاپ: اول
تاریخ انتشار: ۱۳۹۳
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۸۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش فرشی مقدم مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>
پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

۱	فصل اول: تعاریف، مفاهیم و قلمرو جغرافیای گردشگری
۱	مقدمه
۱	تعریف گردشگری
۱	تعاریف‌های صاحب نظران مختلف از گردشگری
۲	الف) توریسم داخلی
۲	ب) توریسم خارجی
۳	توریست
۳	گردشگر یک روزه
۴	دیدار کننده
۴	گردشگری براساس تعریف سازمان
۵	فعالیت گردشگری
۶	کمال عمده توریسم
۷	مختلف توریسم از نظر مکان مقصد
۹	مقدمه
۹	مختلف توریسم از نظر انگیزه و هدف
۱۶	استان
۱۶	ابن نری متمرکز و گسترده
۱۸	سابع گردشگری
۱۹	طیف گردشگران
۱۹	توریسم پایدار ترکیبی از توسعه پایدار و گردشگری پایدار
۲۰	اکوتوریسم - گردشگری مبتنی بر طبیعت
۲۱	اکوتوریسم و توریسم پایدار
۲۱	کاربری‌های مورد توجه در گردشگری
۲۱	جغرافیای گردشگری
۲۳	جمع بندی و خلاصه فصل اول
۲۵	فصل دوم: پیشینه تاریخی توریسم و اهمیت آن
۲۵	مقدمه
۲۵	ضرورت مطالعه گردشگری
۲۷	نقش گردشگری در توسعه اقتصادی
۲۸	نقش گردشگری در آزادی‌های سیاسی و گسترش صلح و دوستی
۲۹	گذار گردشگری سنتی، مدرن و پسامدرن با ساختار شکنی‌های جهشی
۳۰	گردشگری پسامدرن و عدالت اجتماعی
۳۰	نگاهی گذرا به گردشگری در جهان
۳۴	آمار و ارقام جهانی گردشگری

۳۴	تاریخچه گردشگری در ایران
۳۵	بررسی صنعت گردشگری از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۷۵
۳۷	بررسی صنعت گردشگری بعد از سال ۱۳۵۷ (بعد از پیروی انقلاب اسلامی)
۳۸	برنامه اول جمهوری اسلامی ایران (۱۳۶۸-۱۳۷۲)
۴۵	آمار و ارقام گردشگری در ایران
۴۶	جمع‌بندی و خلاصه فصل دوم

فصل سوم: انواع جاذبه‌های گردشگری و کارکردهای آن

۴۹	مقدمه
۴۹	انواع جاذبه‌های گردشگری و کارکردهای آن
۵۱	منابع توریسم در ایران
۵۲	جاذبه‌ها و منابع طبیعی
۵۲	جاذبه‌های فرهنگی - تاریخی
۵۴	جاذبه‌های انسان ساخت
۵۴	سازمان جهانی و گردشگری
۵۵	عوامل مؤثر در توسعه گردشگری
۵۸	آثار و کارکردهای گردشگری
۵۸	آثار اقتصادی گردشگری
۶۵	آثار محیطی گردشگری
۶۸	پیامدهای منفی اجتماعی و فرهنگی
۷۰	خلاصه‌ای از مزایا و آثار مثبت صنعت گردشگری در یک نگاه
۷۱	آثار منفی گردشگری
۷۲	جمع‌بندی و خلاصه فصل سوم

فصل چهارم: ژئوپارک

۷۳	مقدمه
۷۳	شبکه جهانی ژئوپارک‌ها
۷۸	تجارب جهانی در برنامه‌ریزی بر پایه ژئوتوریسم و ایجاد ژئوپارک‌ها
۷۹	بررسی تجارب کشور چین بر پایه برنامه‌ریزی و تأسیس ژئوپارک‌ها
۸۲	بررسی تجارب بریتانیا و ایرلند شمالی بر پایه برنامه‌ریزی و تأسیس ژئوپارک‌ها
۸۴	بررسی تجارب کشور آلمان بر پایه برنامه‌ریزی و تأسیس ژئوپارک‌ها
۸۶	بررسی تجارب کشور ایتالیا بر پایه برنامه‌ریزی و تأسیس ژئوپارک‌ها
۸۷	بررسی تجارب کشور ایران بر پایه برنامه‌ریزی و تأسیس ژئوپارک‌ها
۸۸	ژئوپارک ملی و جهانی قشم
۸۹	بازشناسی منابع گردشگری و پتانسیل‌سنجی تأسیس ژئوپارک (نمونه موردی: استان لرستان)
۸۹	بیان مسئله
۹۱	شناخت وضعیت موجود
۹۱	جاذبه‌های طبیعی استان لرستان

۹۸	دریاچه‌ها، تالاب‌ها، سراب‌ها و گرداب‌ها
۱۰۰	رودها و آبشارها
۱۰۹	مناطق حفاظت شده
۱۱۲	جنگل‌ها، پارک‌های جنگلی و گردشگاه‌های طبیعی
۱۱۶	جاذبه‌های تاریخی و معماری استان لرستان
۱۱۶	کاروانسراها
۱۱۷	قلعه‌ها و دژها
۱۱۸	تپه‌های باستانی
۱۱۸	پل‌های تاریخی و باستانی
۱۲۰	مساجد و زیارتگاه‌ها
۱۲۴	جاذبه‌های اجتماعی و فرهنگی استان لرستان
۱۲۴	صنایع دستی استان لرستان
۱۲۵	عشایر استان لرستان
۱۲۷	جاذبه‌های زمین‌شناختی استان لرستان
۱۲۹	جمع‌بندی و خلاصه فصل چهارم
۱۳۳	فصل پنجم: مروری بر وضعیت گردشگری در استان‌های مختلف ایران
۱۳۳	مقدمه
۱۳۳	استان کردستان
۱۳۵	استان تهران
۱۳۷	استان همدان
۱۳۸	استان اصفهان
۱۳۹	استان کرمانشاه
۱۳۹	استان مازندران
۱۴۱	استان خراسان
۱۴۳	استان قم
۱۴۵	فصل ششم: الگوها و تکنیک‌های گردشگری
۱۴۵	مقدمه
۱۴۵	ضریب تکاثری توریسم
۱۴۸	الگوی مفهومی
۱۴۸	مدل IPA (عملکرد-اهمیت)
۱۴۹	ماتریس (IPA)
۱۵۰	مدل MS-SWOT
۱۵۱	شاخص PET
۱۵۱	ارزشیابی مشارکتی روستایی (PRA)
۱۵۳	الگوی نظری برنامه‌ریزی تعاملی با رهیافت ارزیابی مشارکتی روستایی
۱۵۶	الگوی بانگ

۱۵۸	الگوی تکامل فضایی
۱۶۴	الگوی باتلر
۱۶۷	تکنیک تاپسیس
۱۶۹	AHP (فرایند تحلیل سلسله مراتبی)
۱۷۲	تکنیک سوات
۱۷۳	الگوی گان
۱۷۴	الگوی لیبر
۱۷۵	الگوی لاو
۱۷۶	الگوی هولدن
۱۷۸	تکنیک تاپسیس فازی
۱۷۹	روش تحلیل سلسله مراتبی فازی (F.AHP)
۱۸۰	تحلیل خوشه‌ای
۱۸۱	تحلیل عاملی
۱۸۲	جمع‌بندی و خلاصه فصل ششم

فصل هفتم: مکان‌یابی اراضی مناسب برای تأسیس ژئوپارک در استان لرستان و انتخاب گزینه بهینه

۱۸۳	با استفاده از روش AHP
۱۸۳	مقدمه
۱۸۴	فاز اول: صورت‌بندی مفهومی و عملیاتی تعریف ژئوپارک
۱۸۴	شرح مطالب و تحلیل پرسشنامه
۱۸۷	فاز دوم: طراحی و استانداردسازی لایه‌های اطلاعاتی
۱۹۵	تعیین موقعیت عناصر و جاذبه‌های طبیعی استان لرستان
۱۹۸	فاز سوم: الگوسازی فرایند مکانیابی ژئوپارک با روش جی. ای. اس
۱۹۹	ساخت الگوی عملیاتی از فرایند مکانیابی ژئوپارک
۲۰۰	اجرای مدل عملیاتی و تعیین محدوده‌های متناسب با احداث ژئوپارک
۲۰۱	انتخاب گزینه بهینه احداث ژئوپارک با استفاده روش (AHP)
۲۰۴	معرفی گزینه‌های پیشنهادی برای احداث ژئوپارک
۲۰۸	جمع‌بندی و خلاصه فصل ششم

فصل هشتم: تحلیل گردشگری در ایران براساس الگوی تحلیل سوات

۲۰۹	مقدمه
۲۰۹	نقاط قوت
۲۱۰	نقاط ضعف
۲۱۳	فرصت‌ها
۲۱۷	تهدیدها
۲۱۸	جمع‌بندی و خلاصه فصل هشتم

۲۲۱	تنوع اقلیمی
۲۲۱	مقدمه
۲۲۴	طرح کالبدی ملی
۲۲۶	برنامه و قانون چهارم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور
۲۲۶	چشم انداز برنامه کلان ۲۰ ساله کشور
۲۲۸	تحقیقات میدانی
۲۴۹	تحقیقات عمومی در سطح ملی
۲۵۲	اولویت‌بندی کمپینگ‌های شناسایی شده
۲۵۴	نتایج تحقیقات کمپینگ‌های اولویت دار
۲۵۵	تحقیقات تفصیلی کمپینگ‌های انتخابی در سطح استان‌های کشور به عنوان نمونه، استان اصفهان
۲۵۶	ویژگی‌های مکان‌های پیشنهادی استان اصفهان برای احداث کمپینگ
۲۵۸	ویژگی‌های کمپینگ انتخابی استان اصفهان
۲۵۹	بررسی تجارب جهانی در زمینه کمپینگ
۲۶۴	سازمان فضایی و محورهای گردشگری پیشنهادی
۲۶۵	مبانی برنامه‌ریزی کالبدی کمپینگ‌ها
۲۶۵	سطح‌بندی کمپینگ‌ها
۲۶۸	برنامه‌ریزی فیزیکی کمپینگ‌ها
۲۶۸	الگوی طراحی و معماری کمپینگ‌های گردشگری در اقلیم سرد (اقلیم نمونه)
۲۶۹	الگوهای طراحی کمپینگ‌ها
۲۸۰	معیارها و ضوابط شبکه، سیویل و سازه در اقلیم سرد
۲۸۲	ضوابط آب و فاضلاب
۲۸۳	ملاحظات ژئوتکنیکی
۲۸۹	ارکان مختلف مدیریت در کمپینگ
۲۹۲	جمع‌بندی و خلاصه فصل نهم
۲۹۳	فصل دهم: دهکده‌های گردشگری
۲۹۳	مقدمه
۲۹۳	انواع محل‌های اقامت
۲۹۳	دهکده گردشگری چیست؟
۲۹۴	اهداف ایجاد دهکده‌های گردشگری
۲۹۴	فرصت‌های سرمایه‌گذاری در دهکده‌ها
۲۹۵	وضعیت صنعت گردشگری ایران
۲۹۵	دهکده گردشگری کویری کرمان
۳۰۰	دهکده گردشگری غار علیصدر
۳۰۸	مجتمع گردشگری طبیعی دریاچه زریوار
۳۱۲	دهکده گردشگری جزیره قشم
۳۱۶	جمع‌بندی و خلاصه فصل دهم

۳۱۷	فصل یازدهم: موانع توسعه صنعت گردشگری و مدیریت صحیح گردشگری
۳۱۷	مقدمه
۳۱۸	راهبردهای توسعه صنعت گردشگری
۳۱۸	مدیریت گردشگری
۳۱۹	آینده‌نگری و برنامه‌ریزی برای رشد گردشگری در نواحی شهری و روستایی
۳۲۲	تنگناهای توسعه گردشگری در ایران
۳۲۳	راهکارها و پیشنهادها برای بهبود و توسعه صنعت گردشگری کشور
۳۲۷	اصول توسعه جاذبه‌های گردشگری
۳۳۰	جمع‌بندی و خلاصه فصل دوازدهم
۳۳۱	فهرست منابع

پس از انقلاب صنعتی، با اختراع وسائط نقلیه سریع السیر، توسعه و بهبود وسایل ارتباطی بین کشورهای جهان، کوتاه شدن زمان سفر، ایجاد تسهیلاتی که از جهات مختلف برای مسافرت در اکناف جهان فراهم آمده بود و افزایش نسبی درآمدهای ناشی از رشد اقتصادی کشورها، تحولات شگرفی در زمینه سیاحت و گردشگری صورت گرفت. به طوری که امروزه صنعت گردشگری در سطوح جهانی، توسعه فراوان یافته است و یکی از ارکان مهم اقتصادی کشورهای جهان را تشکیل می‌دهد.

این صنعت در مدت زمان بسیار کوتاهی، اقلام بزرگی از مبادلات بین‌المللی را به خود اختصاص داده است. امروزه گردشگری علاوه بر جنبه‌های فرهنگی، به عنوان یکی از فعالیت‌های سودآور اقتصادی و اجتماعی هم مورد توجه بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفته و پایه‌های اقتصادی برخی از کشورها بر این صنعت استوار است. جدا از اهمیت توریسم در جذب درآمدهای ارزی، این صنعت شاید در جهت ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری (که در حال حاضر به صورت یکی از مشکلات جدی اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه درآمده است)، نقش بسزایی را ایفا می‌کند. از آنجا که توریسم صنعت تولید و مصرف است، توسعه آن همواره به افزایش میزان اشتغال و درآمد ملی منجر شده است. گردشگری بین‌المللی عاملی است که موجب انتقال بخشی از قدرت خرید مردم کشورهای مرفه به دیگر نقاط جهان می‌شود.

براساس آمارهای سازمان توریسم جهانی در سال ۲۰۰۱، در سراسر جهان، نزدیک به ۷۰۰ میلیون نفر سفر توریستی در سطح جهانی انجام داده‌اند و درآمدهای ناشی از آن بالغ بر ۶۰۰ میلیارد دلار آمریکا بوده است و نزدیک به ۳۰۰ میلیون نفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم در صنعت توریسم مشغول به فعالیت بوده‌اند و این صنعت فراتر از صنایع اتومبیل، شیمیایی، غذایی، سوختی و صنایع نساجی، درآمد داشته است (WTO, 2002a:1) در حال حاضر صنعت توریسم از نظر پراکنش بزرگ‌ترین صنعت جهان محسوب می‌شود و در سال‌های اخیر، بالاترین رشد را به خود اختصاص داده است و به پیش‌بینی WTO، تا سال ۲۰۲۰ این صنعت به رشدی چشمگیر خواهد رسید. به طوری که در سال ۲۰۲۰ بیش از ۱/۶۰۰ میلیون نفر به مسافرت بین‌المللی خواهند پرداخت (WTO, 2002b:2). پیش‌بینی می‌شود که در دهه‌های آینده با توجه به جهانی‌شدن پدیده‌های انسانی، صنعت توریسم در شمار زمینه‌های غالب اقتصادی جهانی محسوب شود و به همین دلیل ارزیابی مجدد آن در سطوح جهانی و ملی برای کشورهای در حال توسعه برای برنامه‌ریزی‌های آتی، ضرورتی تام قلمداد می‌شود (Males, 2000:324). از سوی دیگر کارشناسان صنعت توریسم معتقدند که کشور ایران از نظر پتانسیل‌هایی برنامه‌ریزی صنعت توریسم (جاذبه‌های طبیعی و فرهنگی برای توریست‌ها) جزو ده کشور اول جهان و جزو پنج کشور اول جهان از نظر تنوع گردشگری و در زمره سه کشور اول جهان از نظر تنوع صنایع دستی است. ایران، پس از هندوستان بالاترین رتبه گردشگری را در منطقه جنوب آسیا دارد (WTO, 2000:11).

در واقع در طول تاریخ، ایران یکی از بهترین کشورها برای گردشگری بوده و این ادعا در سفرنامه‌های گردشگران به خوبی مشهود است. شاردن سیاح فرانسوی در دوران صفویه در قسمتی از کتاب خود درباره ایران می‌نویسد: «در تمام دنیا کشوری مانند ایران برای سیاحت و گردشگری وجود ندارد، خواه از لحاظ کمی خطرات و امنیت جاده که مواظبت دقیقی از آن می‌شود و خواه از کمی مخارج که نتیجه وجود تعداد زیادی عمارات عمومی و مخصوص مسافران در سرتاسر امپراطوری ایران و سکونت رایگان در آنها و وجود جاده‌های مسطح و پل‌ها در نقاط صعب العبور برای کاروان‌ها و مسافران کشور است».

از زمانی که در دوره هخامنشی به ویژه در دوره کوروش و داریوش جاده ۲۵۰۰ کیلومتری راه شاهی با در نظر گرفتن تمام ملزومات مورد نیاز از جمله میله‌های راهنمایی مسافران، کاروانسراها و چاپارخانه‌ها، استقرار مأموران برای حفظ و نگهداری از جاده و امنیت آن احداث شد، ایرانیان به دنیا نشان دادند که توجه خاص و ویژه‌ای به مهمانداری و گردشگری دارند. همچنین احداث جاده‌های دیگری از جمله جاده ابریشم در دوره اشکانیان و جاده مشهد - کربلا در دوران صفویه با در نظر گرفتن ملزومات مورد نیاز، نشان از توجه خاص ایرانیان به مهمانداری و گردشگری است.

تاریخچه گردشگری در ایران نشان می‌دهد که عواملی مانند نا آرامی‌های دوران انقلاب، سوء برداشت‌ها از اوضاع داخلی ایران در جهان و آغاز جنگ تحمیلی سبب شده است که رکودی در گردشگری ایران به وجود آید. گرچه در سال‌های اخیر این صنعت از

وضعیت رو به رشد نسبی در کشور برخوردار بوده است، اما این رشد در مقایسه با توان‌های گردشگری کشور بسیار بطئی بوده است (حیدری چپانه، ۱۳۸۳: ۴). پس صنعت گردشگری یک تجارت جنبی، فصلی و کم درآمد و بی نیاز از تخصص نیست و مطابق پیش‌بینی‌های قابل اعتنا درآمدهای ناشی از این صنعت در سال‌های آینده به دو برابر حجم کنونی افزایش خواهد یافت و بدیهی است اگر دولت‌ها نتوانند سیاست‌ها و تدابیر لازم جهت توسعه گردشگری را اتخاذ کنند، از این منابع بی‌بهره خواهند ماند (شعبانی، ۱۳۸۲: ۷).

کوشش‌های بسیاری در زمینه مباحث مختلف گردشگری تاکنون صورت گرفته است. هرچند در نوع خود قابل تقدیر و قدردانی است، اما هرگز کافی نبوده و نیست، امید است به همت استادان و صاحب‌نظران و اندیشمندان حیطه گردشگری در کشور، شاهد تدوین کتاب‌های نو و متعدد در این زمینه مهم باشیم.

از این رو هدف اصلی از تدوین کتاب حاضر، مروری بر مفاهیم و اصطلاحات تخصصی موجود در زمینه گردشگری، ارائه‌ی نمایی از تکنیک‌های موجود در برنامه‌ریزی گردشگری، کمپ‌ها، ژئوپارک، دهکده‌های گردشگری، الگوی تحلیل سوات و... است که مشتمل بر یازده فصل به قرار ذیل خواهد بود:

فصل اول: تعریف‌ها، مفاهیم و قلمرو جغرافیای گردشگری بحث و بررسی می‌شود؛

فصل دوم: پیشینه تاریخی توریسم در جهان و ایران و اهمیت آن، ضرورت مطالعه گردشگری، گذار گردشگری سنتی، مدرن و پسامدرن با ساختار شکنی‌های جهشی، گردشگری پسامدرن و عدالت اجتماعی، تجزیه و تحلیل خواهد شد و به نقش گردشگری در توسعه اقتصادی و آزادی‌های میانی و گسترش صلح و دوستی پرداخته شده است؛

فصل سوم: به انواع جاذبه‌های گردشگری و کارکردهای آن، منابع توریسم در ایران و عوامل مؤثر در توسعه گردشگری و هم آثار و پیامدهای مختلف گردشگری اختصاص یافته است؛

فصل چهارم: به مطالعه موضوع ژئوپارک، شبکه جهانی ژئوپارک‌ها، تجارب جهانی در برنامه‌ریزی بر پایه ژئوتوریسم و ایجاد ژئوپارک‌ها و همچنین به بازشناسی منابع گردشگری و تائسیل‌سنجی تأسیس ژئوپارک (نمونه موردی: استان لرستان) به شکل مفصل پرداخته شده است؛

فصل پنجم: شامل مروری بر وضعیت گردشگری در استان‌های مختلف ایران است؛

فصل ششم: به ارائه الگوها و تکنیک‌های مختلف موجود در زمینه برنامه‌ریزی گردشگری پرداخته شده است؛

فصل هفتم: مکان‌یابی اراضی متناسب برای تأسیس ژئوپارک در لرستان و انتخاب گزینه بهینه با استفاده از روش AHP مطالعه شده است؛

فصل هشتم: وضعیت گردشگری در ایران براساس الگوی تحلیل سوات، بررسی و مطالعه خواهد شد؛

فصل نهم: مطالعات مکان‌یابی، امکان سنجی و طراحی کمپینگ‌های اقامتی در سطح کشور با توجه به تنوع اقلیمی، وظایف ارکان مختلف مدیریت در کمپینگ، تحقیقات تفصیلی کمپینگ‌های انتخابی در سطح استان‌های کشور به عنوان نمونه استان اصفهان و... مورد توجه و مطالعه واقع شده است؛

فصل دهم: به دهکده‌های گردشگری، اهداف ایجاد دهکده‌های گردشگری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری در دهکده‌ها، وضعیت صنعت گردشگری ایران و نمونه‌هایی از دهکده‌های مختلف گردشگری در کشور پرداخته شده است.

فصل یازدهم: موانع توسعه صنعت گردشگری و مدیریت صحیح گردشگری، راهبردهای توسعه صنعت گردشگری، تنگناهای توسعه گردشگری در ایران، همچنین راهکارها و پیشنهادهایی در زمینه بهبود و توسعه صنعت گردشگری کشور، بررسی شده است. امید است تألیف این کتاب برای پژوهشگران و علاقه‌مندان به موضوعات صنعت گردشگری و توسعه آن مفید باشد و به کاستی‌هایی که ملاحظه می‌کنند، با دیده اغماض بنگرند و در هر حال نویسندگان را از نظرات و راهنمایی‌های ارزنده خود محروم نکنند. پس بر خود لازم می‌دانم که پیشاپیش سپاسگزاری کنم.

دکتر کرامت اله زیاری

استاد تمام دانشگاه تهران